

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Gfv.VII.30.021/2019/6.

A tanács tagjai: Farkas Attila a tanács elnöke
. Csőke Andrea előadó bíró
. Gáspár Mónika bíró

A felperes:

A felperes képviselője: NAV Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Adó- és Vámigazgatósága

Az alperes:

Az alperes jogi képviselője: Dr. Hanvay Csaba ügyvéd

A per tárgya: vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az alperes

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Miskolci Törvényszék 13.G.40.247/2016/37.

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Debreceni Ítéltábla Gf.IV.30.215/2018/6.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10.000 (tízezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes 2010. november 15-től kezdődően a **Sz. I.** Ingatlanforgalmazó és Ingatlanhasznosító Kft. (a továbbiakban: adós) cégjegyzési joggal rendelkező vezető tisztségviselője volt. Az adós fő tevékenysége lízingelt ingatlanok bérbe adása volt.

- [2] Az adóhatóság 2011 júliusától kezdődően több alkalommal azonnali beszedési megbízás útján kísérelt meg végrehajtást az adóssal szemben, 2013. június 21-én 21.283.416 Ft tartozás beszedése érdekében sikertelenül kísérelt meg ingófoglalást. [3] Az adós utoljára 2012-ben tette közzé éves beszámolóját, melyben 213.740.000 Ft eszköz értéket tüntetett fel, ebből tárgyi eszköz (a lízingelt ingatlanok értéke) 120.064.000 Ft, befektetett pénzügyi eszköz 5.000.000 Ft, követelés 88.621.000 Ft és pénzeszköz 55.000 Ft volt, míg kötelezettségeinek mértéke 189.852.000 Ft volt. Ez utóbbiból a rövid lejáratú kötelezettség nagysága 126.803.000 Ft-ot tett ki. Az adós 2013. január 1-jétől fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt.
- [4] Az adós felszámolását az elsőfokú bíróság 2014. augusztus 27-én indította meg. Az alperes a felszámolónál nem jelent meg, részére nem adta át az adós iratanyagát és vagyonát. A felszámoló 2014. október 17-én történt pénzbírság kiszabására irányuló kezdeményezését követően az alperes részéről 2015. február 3-án és 10-én átadásra került az információs adatlap, környezetvédelmi nyilatkozat, számlatömb és egy 2014. augusztus 26-i fordulónapra elkészített tevékenységet lezáró mérleg. Miután azonban felhívásra nem adott át korábbi mérlegeket, analitikus nyilvántartásokat, főkönyvi kivonatokat és kartonokat, amelyekre az adós kintlevőségeinek, követeléseinek az érvényesítéséhez szükség lett volna, a felszámoló fenntartotta kérelmét, és a felszámolási eljárást lefolytató bíróság az alperest pénzbírsággal sújtotta a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 31. § (1) bekezdés szerinti kötelezettsége részbeni elmulasztása miatt.
- [5] A felperes az adós felszámolási eljárásban a hitelezői igényét bejelentette, a felszámoló azt 9.864.379 Ft összegben nyilvántartásba vette, az összes hitelezői igény 81.451.542 Ft volt.
- [6] Az adós felszámolási eljárása egyszerűsített módon fejeződött be vagyonhiány miatt.
- [7] A felperes a felszámolási eljárás tartama alatt hatóságként a 2012. január 1.-2014. augusztus 26. közötti időszakra a bevallások utólagos vizsgálatára ellenőrzést tartott. Az alperes ebben az eljárásban 2015. május 19-én írásban bejelentette, hogy az adós könyvelését végző iroda, az **A. Kft.** költözésekor (2014. május 31-2014. ősze közötti időszakban) eltűnt az adós iratanyaga, állítását azonban nem igazolta. Az alperes az iratok pótlásáról nem gondoskodott. Az adóhatóság kérdésére 2015. május 11-én közölte, hogy kik felé bocsátott ki számlát a társaság és kitől kapott az adós számlákat.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme

- [8] A felperes - egyebek mellett - harmadlagosan előterjesztett keresetében annak megállapítását kérte a bíróságtól, hogy az alperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét

követően nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el ügyvezetői feladatait, ezáltal a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését megghiúsította. Állította, hogy az adós már 2013. január 1-jén fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt. Mivel az alperes a Cstv. 31. § (1) bekezdése szerinti kötelezettségét csak részben teljesítette, a hitelezői érdekek sérelmét a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése alapján vélelmezni kell.

- [9] Az alperes kérte a kereset elutasítását. Állította, hogy a felperes nem bizonyította a 2013. január 1-jén fennálló fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetet. Álláspontja szerint a tevékenysége miatt nem romlott, hanem javult az adós pénzügyi egyensúlya.

Az első- és a másodfokú bíróság határozata

- [10] Az elsőfokú bíróság a felperes harmadlagos kérelmét megalapozottnak találta, az elsődleges és másodlagos kereseti kérelmeket elutasította. Megállapította, hogy az alperes az adós vezető tisztségviselőjeként a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el és ezáltal a hitelezők követeléseinek kielégítését teljes mértékben megghiúsította.
- [11] Az alperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, az alperes felelősségének megállapítására és az alperest 50.000 Ft perköltség megfizetésére vonatkozó rendelkezéseit pedig azzal hagyta helyben, hogy a teljes, ki nem elégített hitelezői igények összege 81.451.542 Ft.
- [12] A jogerős ítélet indokolásában hangsúlyozta, hogy a harmadlagos kereseti kérelem tekintetében érdemben kizárólag az alperes felelősségének megállapítása körében vizsgálta az alperes fellebbezését, és azt megalapozatlannak találta.
- [13] A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontja vonatkozásában megállapította, a felperes az adós 2012. évi beszámolójával alátámasztottan bizonyította, hogy az adós 2013. január 1-jén már fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt. Az adósnak ekkor ugyanis 55.000 Ft készpénze és 126.803.000 Ft rövid lejáratú kötelezettsége volt. A cégnyilvántartás adatai szerint 2009. február 23-tól végrehajtás volt bejegyezve ellene, amely csak a felszámolási eljárás megindítását követően szűnt meg.
- [14] Az alperes felelőssége megállapításához a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése szerinti vélelem alkalmazhatóságát kellett vizsgálni. E vélelmet a felszámolónak való iratátadási kötelezettsége elmulasztása is megalapozza. E tekintetben az alperes nem tudta kimenteni magát, mivel az iratok az adós székhelye szerinti címen voltak tárolva. Az alperes semmit nem tett azok pótlása érdekében, nem igazolta, hogy segítette a felszámolási eljárásban az adós követeléseinek érvényesítését, melyből a hitelezők kielégítést

nyerhettek volna. A vezető tisztségviselővel szembeni elvárhatósági mérce körébe tartozik az is, hogy figyelemmel kísérje a könyvelő munkáját. Ez alól nem mentesíti az, hogy az adós jogszabályi kötelezettsége miatt könyvelőt köteles alkalmazni. Az adós felszámolási eljárása megindulását követően, csak 2014. október 2-án került sor a könyvelő iroda új székhelyének bejegyzésére, ezért az alperesnek az az állítása, hogy ezzel függ össze az iratátadási kötelezettségének elmulasztása, nem helytálló.

[15] Az alperesnek vezető tisztségviselőként az ellenőrzése alá tartozott az adós iratait kezelő, könyvelést végző személy munkájának figyelemmel kísérése, amelyet az alperes nem látott el megfelelően, főként, hogy a könyvelőiroda az adós székhelyén volt. Mindezekre tekintettel helytálló az elsőfokú ítéletnek a vélelem alkalmazhatóságára vonatkozó okfejtése.

[16] Megalapozatlan az átalakulással kapcsolatos hivatkozása is az alperesnek, mert az új cég nem került bejegyzésre, ezért az adós vagyonát képező ingóságok átkönyvelésére az alperes által állított módon nem is kerülhetett sor.

[17] Miután a felperes a harmadlagos keresetét a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés második fordulatra alapította, ezért a felperes által megjelölt tényállás vonatkozásában azt kellett vizsgálni, hogy az alperes magatartásával okozati összefüggésben milyen mértékű hitelezői igény kielégítése hiúsult meg. Ennek összegszerűségét az alperes sem vitatta, a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése szerinti vélelem pedig kiterjed az okozati összefüggésre is. Utalt arra is a másodfokú bíróság, hogy az alperes az adós befektetett eszközei vonatkozásában eltérően nyilatkozott a per során.

[18] Az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság azzal hagyta helyben, hogy a vélelem alapján megállapítható ki nem elégített hitelezői követelések összegével pontosította az elsőfokú ítélet rendelkező részét, valamint rendelkezett a költségekről.

Felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[19] Az alperes felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és - tartalma szerint - az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a kereset elutasítását. Állította a Cstv. 33/A. § (1) és (3) bekezdésének megsértését.

[20] Előadta, hogy a per során bizonyítást nyert, a Cstv. 31. §-ában meghatározott iratátadási kötelezettsége teljesítésének érdekében kérte az **A.** Kft.-től a számviteli bizonylatok és a könyvelési nyilvántartások kiszolgáltatását, azonban ezeket nem kapta meg.

[21] Álláspontja szerint iratátadási kötelezettség nem teljesítéséről csak abban az esetben lehet beszélni, ha adva van a teljesítés lehetősége. Az ítéletábra az iratátadási kötelezettség nem teljesítését róta fel az alperesnek, figyelmen kívül hagyva, hogy az alperesnek nem volt lehetősége a kötelezettség teljesítésére, mert az iratokat maga sem kapta meg.

- [22] Az ítélet tábla nem utalt arra, hogy az alperest felelősség terhelte volna a számviteli szolgáltató kiválasztásával, és arra sem, hogy az alperesnek lehetősége lett volna az eltűnt iratokat pótolni. Erre utaló adat hiányában helyezkedett arra az álláspontra, hogy az alperes nem tett semmit a pótlás érdekében.
- [23] Az nem kérhető az alperesen számon, hogy hol tűntek el az iratok, mert az alperes csak azt tudta elmondani, amit az **A. Kft.** közölt vele.
- [24] Új elem a másodfokú ítéletben az, hogy a számviteli szolgáltató és az adós székhelye ugyanaz volt. Az elsőfokú eljárás során lehetett volna tisztázni, hogy ugyan egy épületben, de külön helyiségben voltak.
- [25] Állította, bizonyította, hogy elháríthatatlan ok akadályozta az iratok átadásában, ezért a terhére a hitelezői érdekek sérelmének vélelmére alapot adó körülmény nem állapítható meg. A felperesnek kellett volna bizonyítania, hogy az alperes a hitelezők érdekét sértő módon irányította az adóást, és a hitelezői igények kielégítésének megghiúsulása ezzel okozati összefüggésben állt. Mivel ilyen intézkedésre utaló adat a perben fel sem merült, az alperes a hitelezői igények kielégítésének megghiúsulásáért nem tehető felelőssé.
- [26] A felperes felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában való fenntartását.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [27] A Kúria a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (rPp.) 275. § (2) bekezdése alapján a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta.
- [28] Az alperes felülvizsgálati kérelmében azt állította, hogy a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése szerinti vélelem az adott esetben nem állhat fenn, mert elháríthatatlan ok akadályozta abban, hogy eleget tegyen a felszámolási eljárásban a Cstv. 31. §-a szerinti teljes irat- és vagyonátadási kötelezettségének.
- [29] A Kúria e vonatkozásban teljes mértékben egyetért az ítélet táblával, a vezető tisztségviselő kötelezettsége, hogy megfelelő számviteli szolgáltatót válasszon, és amennyiben az nem a jogszabályoknak és a szerződésüknek megfelelően végzi a tevékenységét, a vezető tisztségviselőnek mindent meg kell tennie a jogszabályoknak megfelelő helyzet helyreállítása, az esetlegesen hiányzó iratok pótlása érdekében. Az iratok pótlását kérheti a vele szerződő felektől, a hatóságoktól, az iratok eltűnése nem minősül elháríthatatlan oknak.
- [30] Ha valóban fennáll az iratok eltűnése, és a vezető tisztségviselő az iratpótlási kötelezettségét nem teljesíti, annak megkísérlését nem igazolja, nem tesz eleget a felszámoló felé iratátadási kötelezettségének, úgy a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése értelmében a hitelezői érdekek sérelmét vélelmezni kell.
- [31] Az ügyben eljáró bíróságok az adott esetben rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelése alapján jutottak arra a következtetésre,

hogyan a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése szerinti vélelem fennáll, az alperes e körben sikerrel nem tudta magát kimenteni, nem bizonyította, hogy minden elvárható intézkedést megtett kötelezettségei teljesítése, mindenekelőtt az iratok pótlása érdekében. A bizonyítékok mérlegelésének eredményét az alperes kifogásolta ugyan felülvizsgálati kérelmében, az e vonatkozásban irányadó jogszabályi rendelkezést, az rPp. 206. § (1) bekezdését azonban mint megsértett konkrét jogszabályhelyet, nem jelölte meg. A felülvizsgálati kérelem hiányosságára tekintettel ezért a jogerős ítélet felülvizsgálatára a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése körében az rPp. 272. § (2) bekezdésében és az azt értelmező 1/2016. (II.15.) PK vélemény 3. és 4. pontjaiban foglaltak értelmében nem kerülhetett sor.

[32] A fent kifejtettek szerint helytállónan értelmezték az ügyben eljáró bíróságok a Cstv. 33/A. § irányadó rendelkezését a vezető tisztségviselő iratátadási kötelezettsége és a kimentés körében. A Kúria ezért a jogerős ítéletet az rPp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[33] Az alperes felülvizsgálati kérelme alaptalan volt, ezért a rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes felülvizsgálati eljárással kapcsolatban felmerült költségét, amely a felperes jogi képviselőjével felmerült munkadíjból áll. A munkadíj összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (1), (3) és (5) bekezdése, alapján állapította meg.

[34] A Kúria tárgyaláson kívül hozta meg ítéletét.

Budapest, 2019. május 7.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Csőke Andrea s.k.
előadó bíró, Dr. Gáspár Mónika s.k. bíró

A kiadmány hitelével: